

Birgalikda ijtimoiy davlat sari!

0'zbekiston Ovozi

Ijtimoiy-siyosiy gazeta

№22

2024-yil

29-may, chorshanba

1918-yil

21-iyundan chiqsa boshlagan

МУСТАЖКАМ ДЎСТЛИК

Жорий ҳафта юртимиз ижтимоий-сиёсий ҳаётида яна бир муҳим ва қизғин воқелик билан бошланди. Россия Федерацияси Президенти Владимир Путиннинг 26-28 май кунлари Ўзбекистонга давлат ташрифи аносисида дунё жамоатчилиги нигоҳи яна мамлакатимиз томон қадалди. Олий мартабали меҳмоннинг Россия Федерацияси Президенти лавозимига қайта сайланганидан кейинги илк хорижий ташрифларидан бирини юртимизга амалга оширгани алоҳида диққатга моликдир.

2

МЕҲНАТ МИГРАЦИЯСИ: ҚАНДАЙ ЯНГИЛИKLAR БОР?

Хозир дунёдаги жадал иқтисодий интеграциялашув жараёнида миграция масаласи тобора долзарблик касб этмоқда. Ҳаттоқи, қонуний меҳнат миграцияси жаҳон иқтисодиётининг муҳим таркибий қисмига айлануб ҳам улгурди. БМТнинг Халқаро меҳнат ташкилоти маълумотларига кўра, бугунги кунда халқаро мигрантлар сони 292 миллиондан зиёд бўлиб, уларнинг 90 фоиздан ортиғи меҳнат муҳожирлари саналади.

Мутахассисларнинг айтишича, миграция муайян вақтда кучайиб-пасайиш тенденциясига эга ва маълум ҳудуд, мамлакат, минтақа ижтимоий ҳаётига ҳам ижобий, ҳам салбий, керак бўлса, сиёсий таъсирини ўтказади. Шу боисдан миграцияни ҳуқуқий тартибга солиш, уни бошқариш масалаларига алоҳида эътибор қаратиш ҳаётий заруратdir.

✓ Таълим

АВВАЛ ТЕСТ,
СЎНГ ТАНЛОВ
БУ ТАМОЙИЛ ҚАНДАЙ
ИШЛАЙДИ?

4

Олий таълимга навбатдаги ўқув йили учун ҳужжат топшириш фурсати тобора яқинлашмоқда.

✓ Ижтимоий ҳимоя

«ИНСОН» УЧУН 100 МЛН ДОЛЛАР

Жаҳон банки Ўзбекистонга "Аҳолининг ижтимоий ҳимояга муҳтож қатламларини ижтимоийлашувини таъминлаш учун инновацион ижтимоий ҳимоя тизими" (ИНСОН) лойиҳасини амалга ошириш учун 100 миллион доллар миқдорида имтиёзли кредитни тасдиқлади.

✓ 1 июнь — Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни

5

8

ОПРОК ОЛАМ МУСАВВИРЛАРИ

Шу кунларда расмий Интернет нашрларида жадал тараққий этган қунчиқар юртда кетма-кет саккиз йилдирки, туғилиш кўрсаткичи сезиларли пасайиб кетаётгани ва у ер юзидағи энг тез қарип бораётган мамлакат экани ҳақидаги хабар "айланиб юрибди".

7

✓ Маҳаллий кенгашларда

ДЕПУТАТЛИК СЎРОВИ ҲАЛИ ҲАМ ЭЪТИБОРДАН ЧЕТДАМИ?

БУГУН ДЕПУТАТЛАРНИНГ
ВАКОЛАТЛАРИ
КЕНТАЙТИРИЛИB,
ДАВЛАТ ҲОКИМИЯТИНИ
ШАКЛАНТИРИШДАГИ
ИШТИРОКИ СЕЗИЛАРЛИ
ДАРАЖАДА ЎЗГАРЯПТИ.

3

МАҚСАДИМИЗ БИР...

БУ ИМКОНИЯТЛАР
НАТИЖАСИДА ЎТГАН
4 ОЙДА 30,5 МИЛЛИОН
ДОЛЛАРЛИК ИККИТА
ЛОЙИХА ИШГА ТУШИРИЛИB,
160 ТА ИШ ЎРНИ ЯРАТИЛГАН.
1,5 ТРИЛЛИОН СҮМЛИК
МАҲСУЛОТ ИШЛАB
ЧИҚАРИЛИB, 51 МИЛЛИОН
ДОЛЛАРЛИК ЭКСПОРТ
ҚИЛИЛГАН.

6

7

МУСТАХКАМ ДЎСТЛИК

Жорий ҳафта юртимиз ижтимоий сиёсий ҳаётида яна бир мұхим ва қызғын воқелик билан бошланди. Россия Федерацияси Президенти Владимир Путиннинг 26-28 май кунлари Ўзбекистонга давлат ташрифи асосида дүнә жамоатчилиги нигоҳи яна мамлакатимиз томон қадалди.

Олий мартараби мөхоннинг Россия Федерацияси Президенти лавозимига қайта сайланганидан кейнинг илк хорижий ташрифларидан бирини юртимизга амалга оширгани алоҳида диккатга молидир. Зеро, бу ташриф вақт синовидан ўтган мустахкам дўстлик асосидаги ўзаро алоқаларни иззил ва самарали давлат этиришида мұхим ўрин тутади.

— Россия Президентининг давлат ташрифи — бу, ҳеч мұбалағасиз, кўп қиррал ҳамкорлигимизнинг янги даврини берувчи тарихи воқеайдир, — деди давлатимиз раҳбари Кўксарой қароргоҳида бўлиб ўтган олий даражадаги музокаралар якунлари бўйича ОАВ вакиллари учун ташкил килинган брифингда.

КЕНГ ҚАМРОВЛИ СТРАТЕГИК ШЕРИКЛИК

Бугун барча жаҳада жадаллашган глобаллашув жараёнидан ҳеч бир давлат четда қолмагани каби савдо-иктисодий, ижтимоий, маданий-гуманитар ривожланишда узок-яқин мамлакатлар билан фаол муносабатларга кириши тараққиётнинг негизи ҳисобланади. Шубҳа йўқки, Ўзбекистоннинг ташки сиёсатда ишончлари ва стратегик ҳамкорлари орасида Россия етакчилар сафиди туради. Бу бежиз эмас. Бинобарин, Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги ўзаро товар айирбошлиш ҳажми кейинги йилларда қарийб иккى ярим бараварга ошиди. Россия юртимиз учун энг катта экспорт бозори бўлиб қолмоқда. Ўзбекистон билан фаол савдо алоқаларига ега бўлган ўнта мамлакат орасида мазкур давлат 2,1 млрд. долларлик улуш билан олдинг ўринлардан бирини эгаллаган. Ўз навбатида юртимизда шубу давлат капитали иштирокидаги кўшма корхоналар сони ҳам йил сайн ўсиб, уч мингдан зиёдни ташкил этмоқда.

Расмий кутиб олиш маросимидан сўнг Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев ва Россия Федерацияси Президенти Владимир Путиннинг тор доирадаги учрашуви бўлиб ўтди. Унда иккى давлат ўртасида кенг қамровли стратегик шериклик ва иттифоқчилик муносабатларини янада ривожлантириш ва чукурлаштириш масалалари кўриб чиқиди.

Таъкидланди, ташрифи тайёргарлик доирасида парламент аъзоларининг учрашувлари, сиёсий маслаҳатлашувлар кутилганидек самарали ўтди. Апрель ойида Тошкентда "Иннопром" ҳалқаро кўргазмасида юзлаб янги кооперация лойиҳалар бўйича келишувларга эришилди. Май ойида эса Ўзбекистоннинг барча ҳудудлари раҳбарлари Россиядаги ҳамкор ҳудудларда бўлдилар. Йирик мұхандислик-техник университетлар ректорлари ва нуфузли тибиёт мұассасалари раҳбарларининг конференциялари ҳам ююри савида ўтказилди. Тошкентда Рус санъати ҳафталиги тадбирлари кенг жамоатчилини камраб олди.

Ҳар доимитек анваннан очик, конструктив ва дўстона мухитда ўтган музокаралар натижалари катта мамнуният билан қайд этилди.

Етакчилар иккى томонлами кун тартибининг барча долзарлар масалаларини атрофика мұхоммада қилиб, делегация аъзоларининг асосий ўналишлар бўйича ҳисоботларини тингладилар, ҳалқаро ва минтақавий масалалар юзасидан фикр алмашдилар.

Савдо-иктисодий соҳада амалий ҳамкорлик кучайтиришга алоҳида ётибор қаратилди. Томонлар товар айирбошлиш ҳажмини янада ошириш зарурлиги борасида якдил фикрга келдилар. Келгусида бу ўналишда 30 миллиард долларлик кўрсаткичга эришиш вазифаси кўйилди.

МИГРАЦИЯДАН ТОРТИБ ТАЪЛИМ ВА СОҒЛИҚНИ САҚЛАШГАЧА

Россия Президентининг бу галги ташрифи доирасида 20 миллиард долларлик янги лойиҳалар бўйича келишувлар имзоланганни яна бир ётироға лойиқ жиҳатдир.

Президентимиз кооперацияни илгари суриш учун кўшма Инвестиция платформаси ташкил этилиши ҳақида ўлон қилди.

Давлат раҳбарлари энергетика соҳасидаги стратегик ҳамкорликни

кучайтириш масаласига алоҳида тўхталиб ўтдилар.

Музокаралар давомида газ, нефть ва нефть маҳсулотларини етказиб бериш ҳажмини ошириш, инфратузилмани модернизация қилиш ва маҳаллий корхоналар негизида углеводородларни чуқур қайта ишлаш лойиҳаларини амалга ошириш масалалари мұхоммада қилинди.

Мамлакатимизда кам қувватли атом электр станцияси курилиши бўйича лойиҳани амалга ошириш тўғрисида битим имзоланди.

— Дунёдаги деярли барча етакчи давлатлар ўз энергетик хавфсизлиги ва барқарор ривожланишини атом энергетикаси ҳисобига таъминламоқда. Агар биз Ўзбекистоннинг янги тараққиёт босқичига чиқиши истиқболлари ҳақида ўйласак, катта миқдордаги уран заҳираларига эга ва уни учинчи давлатларга экспорт қилаётган мамлакатимиз учун бу лойиҳа ҳаётӣ аҳамиятга эга, — деди Президент Шавкат Мирзиёев.

Қишлоқ ҳўжалиги, транспорт ва логистика, рақамлаштириш ва сунъий интеллект соҳаларидан кооперацияни чукурлаштириши бўйича аник режалар белгиланди.

Президентлар таълим ва соғлиқни сақлаш соҳаларидаги ҳамкорликни ривожлантириш аҳамиятига ургу бердилар. Иккى мамлакат етакчи университетлари ва тибиётт мұассасалари ўртасида доимий мулоқот ва самарали шериклини кўллаб-кувватладилар.

Мұхандислик кадрларини тайёрлаш бўйича кўшма ишлар бошланди. Бу мақсадда ташкил этилаётган Тошкентдаги Николай Бауман номидаги Москва давлат техника университети филиали мамлакатимизда фаолият юритаётган етакчи Россия университётларининг ўн бешинчиси бўлади.

Миграция соҳасидаги ҳамкорлик масалалари музокараларини алоҳида мавзузи бўлди. Бу соҳада ўзаро ҳамкорликнинг самарали меҳанизмлари бўйича келишувга эришилди.

Ташкил сиёсий идоралар ўртасида мунтазам маслаҳатлашувларни давом эттириш, минақавий ва ҳалқаро тузилмалар – Бирлашган Миллатлар Ташкилоти, Мустақил Давлатлар Ҳамдустлиги, Шанхай Ҳамкорлик Ташкилоти доирасида мулқотни чукурлаштириш мұхоммидига тасдиқланди.

Анъанавий ва янги таҳдид ва хатарларга, биринчи навбатда, терроризм, экстремизм, ушонган жиноятчилик ва наркотрафикка қарши курашиб бўйича ваколатли органлар ва махсус хизматлар ўртасида якн ҳамкорлик масалалари Ўзбекистон ва Россиянинг диккат марказида қолади.

Россия Президентининг Ўзбекистонга давлат ташрифи давомидаги сермазмун учрашувлар ва самарали натижалар иккى томонлами дўстлик, кенг қамровли стратегик шериклик ва иттифоқчилик муносабатларини янада мустахкамлаштириш ижобий тенденцияларни ююри баҳолаб, Россия ва Ўзбекистон ҳудудлари ўртасидаги мавжуд ишбилармонлик алоқаларини мустахкамлашнинг мұхоммад аҳамиятини таъкидлайди. Ишбилармон доира вакилларини кўшма лойиҳалар ва ташабbusларни амалга оширишда фаол иштирок этишга чакириди.

Умуман, кенгаш доирасида савдо-иктисодий, илмий-техник ва гуманитар соҳаларда ҳамкорликни ривожлантириш бўйича ҳудудларро ҳамкорлик хуҷжатлари ва битимлар тўплами имзоланди.

— Бундай ҳамкорлик ююри самарадорлик билан ажralib туради, Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги узоқ мұддатты шериклини кенгайтиришга хизмат қиласи, — деди Президентимиз.

Олий даражадаги музокаралар самарали натижалар билан якунланган, иккى давлат ва ҳалқлар манфаатлари йўлида кенг қамровли шериклини кенгайтириш ва мустахкамлашга бўлган умумий интилиши кўрсатгани мамнуният билан кайд этилди.

Бугунги кунда ҳудудлар даражасида 4 миллиард долларлик 200 дан ортик кўшма лойиҳа амалга оширилмоқда. Кенгаш мажлиси доирасида 5 миллиард долларлик янги шартномалар тўплами тайёрланган.

Россия билан ўзаро савдо алоқаларида асосий ҳамкорлар каторида Москва ва Санкт-Петербург шаҳарлари, Татаристон, Москва, Ленинград, Новосибирск, Астрахань, Иваново, Челябинск вилоятлари, Красноярск, Пермь ўлкалари, Башкортостон ва бошқалар бор.

Энергетика, кимё ва нефть-кимё, машинасозлик, қишлоқ ҳўжалиги, логистика, тўқимачилик, озиқ-овқат саноати ва башка тармоқларда ҳамкорликда истиқболли лойиҳалар амалга оширилмоқда. Тошкент вилоятида татаристонлик инвесторлар билан бирга ишга туширилган "Химград" саноат зонаси кенгайтирилмоқда, Жиззах вилоятида унинг филиали барпо килинмоқда.

Россия ҳудудларининг етакчи корхоналари билан кооперация лойиҳаларини илгари суриш учун янги кўшма саноат зоналарини ташкил этиш режалари кўллаб-кувватланди.

Кишлоқ ҳўжалиги соҳасидаги ҳамкорликни кенгайтириш устувор йўналиш сифатига қўрсатиб ўтилди. Ўзбекистон ҳудудларида агрологистика марказлари таромогини кенгайтириш ишларини давом эттириш мұхоммидига таъкидланди.

Ҳудудларга Россиянда улгуржи-тақсимлаш марказларини ривожлантириш ва қишлоқ ҳўжалиги экинларини биргаликда етишириб, кейинчалик юртимизга етказиб бериш бўйича топшириклар берилди.

Шунингдек, маданий ҳамкорлик бўйича уч йиллик дастур қабул қилинди. Ўзбекистон Президенти туризм алмашинуви кенгайтириш мұхоммидиги айтib ўтилди. Сунгги бир неча йилда россиянг турристлар сони 5 барборага ошгани, Ўзбекистон ва Россиянинг барча йирик шаҳарлари мунтазам авиақатновлар билан боғлангани айни муддаодир.

Давлатимиз раҳбари Ўзбекистон ва Россиянинг тарихий шаҳарларига турристик йўналишлар ва саёҳатларни ривожлантириш бўйича ҳамкорликни кенгайтириш мұхоммад аҳамиятини таъкидлайди. Ишбилармон доира вакилларини кўшма лойиҳалар ва ташабbusларни амалга оширишда фаол иштирок этишга чакириди.

Уз навбатида, Россия Федерацияси Президенти Владимир Путин мамлакатимиз билан кўнгираларни муносабатларини янада мустахкамлаштириш ижобий тенденцияларни ююри баҳолаб, Россия ва Ўзбекистон ҳудудлари ўртасидаги мавжуд ишбилармонлик алоқаларини мустахкамлашнинг мұхоммад аҳамиятини таъкидлайди. Ишбилармон доира вакилларини кўшма лойиҳалар ва ташабbusларни амалга оширишда фаол иштирок этишга чакириди.

Умуман, кенгаш доирасида савдо-иктисодий, илмий-техник ва гуманитар соҳаларда ҳамкорликни ривожлантириш бўйича ҳамкорлик хуҷжатлари ва битимлар тўплами имзоланди.

Хамкорликни ташкил этишга чакириди.

Умуман, кенгаш доирасида савдо-иктисодий, илмий-техник ва гуманитар соҳаларда ҳамкорликни ривожлантириш бўйича ҳамкорлик хуҷжатлари ва битимлар тўплами имзоланди.

Фарида МАҲКАМОВА.

ЎЗАРО МАНФААТЛИ МУНОСАБАТЛАР РИВОЖЛANIШ ЧЎҚҚИСИГА ЧИҚДИ

Дилбар МАМАДЖАНОВА,
Олий Мажлис Қонунчилик палатаси
депутати, ЎзХДП фракцияси аъзоси:

— Кейинги йилларда Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги муносабатлар барқарор, дўстона тарзда ривожланмоқда. Айниқса, иккى давлат раҳбарларининг сиёсий иордада билан мамлакатларимиз ўртасидаги ҳамкорлик, ҳалқаримизнинг дўстлик ва яхши қўшничилик муносабатлари янада мустахкамланади.

Россия Федерацияси Президенти Владимир Путиннинг Ўзбекистонга давлат ташрифи ҳам мамлакатларимиз ўртасидаги кенг қамровли стратегик шериклик кеңроғчилик муносабатларида янги босқични бошлаб берди.

Ташриф чоғигда иккى давлат ўртасида энергетика, қишлоқ ҳўжалиги, миграция ва бошқа соҳаларда ўзаро манфаатли ҳамкорликни ривожлантириш масалалари атрофлича мұхоммада килинди. Шу билан бирга, савдо-иктисодий, маданий-гуманитар соҳаларда ҳамкорликни янада ривожлантириш ва чуқурлаштириш, озиқ-овқат ҳавфсизлиги, ракамли технологиялар каби қатор мұхим йўналишлар ҳам кўриб чиқилди.

Кайд этиш жоиз, бугунги кунда Ўзбекистон ва Россия ўртасидаги савдо алоқаларни кимё ва бошқа соҳаларда келишувларга мувоғиқ эркин савдо режимида амалга оширилмоқда. Айни пайтда савдо кўрсаткичларининг ўсиши ююри кўшилган қўматимат маҳсулотларни ўзаро етказиб берди. 2023 йилда товар айирбошлар ҳамкорликни ўсирилмоқда. Айни пайтда савдо кўрсаткичларининг ўсиши ююри кўшилган қўматимат маҳсулотларни ўзаро етказиб берди.

Россия Федерацияси Президенти Владимир Путиннинг Ўзбекистонга давлат ташрифи ҳам мамлакатларимиз ўртасидаги кенгайтириш савдо-иктисодий, маданий-гуманитар соҳаларда ҳамкорликни келишувларга мувоғиқ эркин савдо шериги бўлди. 2023 йилда ташкил этиш жоиз, бугунги кунда Ўзбекистон ва Россия ўр

ДЕПУТАТЛИК СЎРОВИ

ҲАЛИ ҲАМ ЭЪТИБОРДАН ЧЕТДАМИ?

БУГУН ДЕПУТАТЛарНИНГ ВАКОЛАТЛАРИ
КЕНГАЙТИРИЛИБ, ДАВЛАТ ҲОКИМИЯТИНИ
ШАКЛАНТИРИШДАГИ ИШТИРОКИ
СЕЗИЛАРЛИ ДАРАЖАДА ЎЗГАРЯПТИ.
ТАБИЙКИ, ДЕПУТАТЛИК НАЗОРАТИ БЎЙИЧА
ҲАМ САМАРАЛИ ИШЛАР ЙЎЛГА КЎЙИЛГАН. БУ,
АЙНИҚСА, ДЕПУТАТЛИК СЎРОВИ ИНСТИТУТИ
ИМКОНИЯТЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШДА
ЯҚКОЛ КЎЗГА ТАШЛАНАДИ.

МАЗКУР МАСАЛАНИНГ ЖОЙЛАРДАГИ
ИЖРОСИ, ДЕПУТАТЛИК СЎРОВИГА МАҲАЛЛИЙ
ИЖРО ҲОКИМИЯТИНИНГ ЖАВОБИ ҲАМДА
МУНОСАБАТИ ҚАНДАЙ? ДЕПУТАТЛАР
ТОМОНИДАН ЮБОРИЛАЁТГАН СЎРОВЛАРНИНГ
ҚАНЧАСИ ҚАНОАТЛАНТИРМOKДА?
УМУМАН, МУТАСАДДИЛАРНИНГ
ДЕПУТАТЛАРГА, УЛАРНИНГ ФАОЛИЯТИГА
МУНОСАБАТИ ҲАҚИДА БИЛИШ УЧУН
ЖИЗЗАХЛИКЛАРГА ЮЗЛАНДИК.

ОГРИКЛИ МАСАЛА

Нуриддин Ҳолматов,
Ўзбекистон ХДП
Жиззах вилоят
кенгаши раиси, вилоят
кенгашидаги партия

гуруҳи раҳбари:
— Депутатлиқ сўрови
фаoliyatlizmida энг
оғрикли масала, десам хато
бўймайди. Чунки аксарият
масъуллар депутатнинг
сўровини охирги даражага
куяди. Биз юбораётган
сўровлар бошқа қозозлар
орасида қолиб кетади.
Ваҳоланки, биз факат ҳалк
сўраганини, сайловчилар
истаганин баён қилимади.
Ҳалк депутатлари шаҳар-
туман Кенгаши депутатлари
томонидан юборилаётган
депутатлик сўровларига
айрим ҳолларда мансабдор
шахслар томонидан
беписандлик билан қараш,
яъни ўз вақтида жавоб
бермаслик, муддатни
кечикириши, сўров
юборилган мансабдорнинг
ўзи томонидан эмас, балки
унинг ўрнига бошқа шахслар
томонидан муносабат
билидирик кузатилиди.

Ваҳоланки, амалдаги
қонунчиликка мувофиқ
депутат мансабдор
шахсларга, қоида
тариқасида, тегиши сайлов
округи сайловчиларининг
хуқуқ ва қонуни
манбафатларини таъминлаш
билан боғлиқ масалалар
юзасидан сўров юборишига
хакли. Ҳар бир депутат
сўровида инсонлар манфаати
ётишига қарамай, айрим
mansabдор шахслар бундай
сўровларга беписандлик
билан қарашда давом этияти.

Тўғри, маблаб билан ҳал
қилинадиган мурожаат кўп.
Йўл қўрилиши, ичимлик
суви, газ ёки электр
энергияси билан таъминлаш
масалалари вақт ҳамда
пул талаб этиди. Бироқ
шундай ҳолатлар бўладики,
арзимаган масалалар ҳам
ийиллар давомида номаълум
сабаблар билан ортга суруб
келингани. Биргина мисол
келтираман.

Шароф Рашидов туманида
50-умумталим мактаби
бор. Катта йўлнинг юзида
жойлашган. Муассасада
500 га яқин бола ўқиди.
Уларнинг хавфизлигидан
хавотирга тушган ота-
оналар мурожаат асосида
депутатлик сўрови юбордим.
Вилоят масъуллари тайёрлаб
кўйилган шаблон матн билан
жавоб йўлади. Яъни, мактаб
ёнига светафор ўрнатиш
белгиланган меъёлларга
тўғри келмас экан. Шундан
кейин Автомобил йўллари
кўмитаси ҳамда ИИВ Йўл
харакати хавфизлиги
бош бошқармасига
мурожаат қилдим. Улар

худудга келиб, синов
ўтказиши, стандартларни
текшириши, қанча одам
бу ерда ҳаракатланшини
ўрганинг, светафорга эҳтиёж
борлигини тасдиқладилар.
Аммо ҳануз натижা йўқ.
Яқинда вилоят ИИБ
ЙХХБ рахбарининг хисоботи
tinglendi. Эштидува шу
масалани кўтардим. Кенгаш
раҳбари талабимни овогза
куяди. Энди натижага бўлиб
қолар, деган умидда эдим.
Афсуски, умидим пучга
чиқадиган кўринади. Чунки
йўл белгиларининг ёгаси
йўқ. ЙХХБ "Автойўл" қиласи
дейди, "Автойўл" бошқа
ташкилотга рўпарў қиласи.
Хуллас, сансалорлик билан
масала ечимсиз қолиб
кетяпти.

Давлатимиз раҳбарининг
"Автомобиль йўлларида
инсон хавфизлигини
ишенчи таъминлаш
ва ўлим ҳолатларини
кечким камайтириш чора-
тадибirlari тўғрисида" ги
карори бор. Унга
кўра, туман (шаҳар)
хокимликларига ўз
худудларидаги автомобиль
йўлларида йўл ҳаракати
қоидалари бузилишини
қайд этувчи маҳсус
автоматлаштирилган
фото ва видео қайд этиш
техника воситаларини
ўрнатиш хуқуки берилади.
Мазкур техник воситалар
орқали қайд этилган
қоидавзарлариклар
учун ундирилган
жарима суммасининг
30 фоизи бевосита
туман (шаҳар) маҳаллий
бюджетининг алоҳида
ғазна хисобварақларига
ўйналтирилади ҳамда
ушбу маблағлар йўл
харакатини рақамлаштириш,
йўл инфратузилмасини
ривохлантириша
сафланиши белгиланган.
Демак, ҳудудга аҳоли,
хусусан, болаларнинг
хавфизлиги учун светафор
ўрнатишнинг имкони бор.

Шунингдек, сессияларда
қўрилган масалалар бўйича
карорлар қабул қилинди,
протоколлар ёзилади.
Булар ҳам расмиятилик
учун ўтказилмоқда. Бундай
дайимишга сабаб, қарорлар
ижроси назоратсиз қолиб
кетади. Депутатлар ҳам
сессияга нечта масала
киритганига оид хисобот
тўлдириш билан чекланади.
Сессияга масала киритиш
кийин эмас, унинг ижроси
муҳим. Депутатлар учун
ҳам, мутасаддилар учун
ҳам муаммоларни ҳал
этишининг энг мақбул йўли
шу, яъни ихро масъулиятини
кучайтириш керак.

Қолаверса, депутат
сўрови ҳамда сессия
карори ижросини
котибиятлар назоратга
олса, фаолиятимизда
самарадорлик ортади.

БАЪЗИ МАСАЛАЛАРДА ТОРТИШИШГА ТЎҒРИ КЕЛАДИ

Марат ИСОҚОВ,
мехнат фахрийси, ҳалқ
депутатлари Шароф Рашидов
туман Кенгашидаги Ўзбекистон

ХДП гуруҳи раҳбари:

— Ҳозиринга Жиззах
хокимининг қабулидан чиқдим. Гап
шундаки, бирор бир камчилликни
курсан, эътиборсиз ўтиб кетолмайман.
Бу гап вилоят марказининг Ўзбекистон
кучасидаги ҳолат юзасидан ҳокимга
фикримни билдиридим. Ушбу кўчада
жойлашган 1-умумталим мактабининг
ёнидаги бекат белгиланган
стандартларга умуман жавоб бермайди.
Қонунчиликка кўра, бекат чорраҳадан
15 метр ичкарида жойлашган ва унинг
ичида одамлар учун барча шароитлар
яқилинган бўлиши лозим. Аммо мазкур
бекат ҳам тор кўчада, ҳам светафорга
жуда яқин масофада жойлашган.
Қизиги шундаки, айнан ушбу
бекатнинг тепасида автомобилларнинг
харакатларини кузатувчи камера
ўрнатилинган ва у йўл чизикларини
босган транспорт ҳайдовчиларини
жаримага тортади.

Тўғри, қўпол равишида йўл
қоидаларини бузгаётган, тезликини
ошибири, светафор чироқларидаги
ишораларга бўйсунмайдиган,
атайин йўл чизикларини босадиган,
бошқаларга ҳалал бериб, авария
ҳолатларини келтириб чиқарадиган
ҳайдовчиларга нисбатан
кўлланиладиган жарималар
асосли. Аммо мазкур бекат ёнидаги
ҳолат ҳайдовчилар айбор эмас,
хайдланувчиция айланиси қолмоқда.
Чунки бекат светафорга жуда яқин,
талабларга жавоб бермагани боис,
эрталаб ва кечга яқин бир вақтнинг
ўзида бекат ёнида тўхтайди. Йўл
торлиги ва бекат жуда кичиклиги боис
автобуслар тўхташи транспортларнинг
харакатига тўскинлик киласи.

Тирбандлик ҳосил қилмаслик учун
ҳайдовчилар автобусларнинг ёнидан

тишига мажбур бўлади. Натижада йўл

тишига мажбур бўлади.

Тирбандлик ҳосил қилмаслик учун
ҳайдовчилар автобусларнинг ёнидан

тишига мажбур бўлади.

Натижада йўл

тишига мажбур бўлади.

Масаланинг иккинчи томони, қонунга

кўра, ЙХХБ ходими ҳайдовчининг

автомобилини газ баллондан

фойдаланиш ҳуқукини тасдиқловчи

хужжати бўлmasa.

Жарима тоғтишига мажбур бўлади.

Мазкур мажбур бўлади.

чиқларини босишига тўғри келмоқда.
Ваҳоланки, талаб қилишдан олдин
шароит яратиб кўйиш шарт.

Биламизки, йўллар бўйидаги ерлар
аукционда сотилади ва миллиардлаб
маблагъ эвазига тадбиркорлар уларни
сотиб олади. Ҳозирги вазиятда наҳотки
масууллар мавжуд ҳолатдан бехабар
бўлса? Одамлар атрофдаги ноҳақликлар
учун тегишила ташкилот ёки вилоят-
шахар ҳокимидан эмас, биринчи галда
давлатдан норози бўлади.

Локайдик ҳақида гап кетгандан яна
бир мисолни айтмоқчиман. Яқинда
бир фуқаро мурожаат қиласи. Унинг
айтишича, тунги соат 3 ларда шахсий
автомобилида кетаётган пайтада ЙХХ
ходими уни тўхтатган. Ҳавфсизлик
камарини тақмагани сабабли жарима
ёзган. Кейин эса ҳужжатларини
текшириб, газ баллондан фойдаланиш
учун технопортида қайд этилмагани
учун автотранспорти воситасини жарима
майдончисига олиб боришини айтган.
Эвакуатор чакириб, 4-5 километрлик
масофага 300 минг сўм пул тўлашга
мажбур қиласи. Ҳайдовчи автомobiliни
кулфлаб, калитини ўзи билан олиб
кетгани учун эвакуатор уни жарима
майдончисига олиб киромаган.
Эрталаб ҳайдовчи жарима майдончисига
борганида бунинг учун ундан бир
миллион сўм жарима тўлаш талаб
қилинади.

Мурожаатнинг ўрганиш учун жарима
майдончисига масъулига учрашдим.
Жарима майдонидан ҳеч қандай
шароит қилинмаганига гуво бўлдим.
Ваҳоланки, бу ерда одамларнинг неча
ўн миллионлаб сарфлаган мулки қуёш
тиғида ва ёғингарчиликлардан зарар
қўрмоқда. Ҳолат юзасидан ноконуний
жарима талаб этилаётганига оид
фактларни келтирдим. Бир миллион
жарима бекор қилинди.

Масаланинг иккинчи томони, қонунга
кўра, ЙХХБ ходими ҳайдовчининг
автомобилини газ баллондан
фойдаланиш ҳуқукини тасдиқловчи
хужжати бўлmasa.

Жарима тоғтишига мажбур бўлади.

Мазкур мажбур бўлади.

умуман ҳеч қандай ҳужжати бўлmasa
ва яна бошқа жиддий ҳолатда жарима
майдончисига олиб киришига ҳақи.

Бошқа турдаги қоидабузарликлар учун
белгиланган жаримага тортилади,
холос.

Яна бир масала. Шароф Рашидов
туманида жамоат транспорти хизмати
қонилари эмас эди. Ўзим истиқомат
қилидиган маҳалладан шахарга
қатнайдиган биргина 4-сонли

автобуснинг ичи доим лиқ тўла
бўларди

**ОЛИЙ ТАЪЛИМГА НАВБАТДАГИ ЎҚУВ ЙИЛИ
УЧУН ҲУЖХАТ ТОПШИРИШ ФУРСАТИ ТОБОРА
ЯҚИНЛАШМОҚДА. ШУ КУНЛАРДА МАКТАБНИ
БИТИРГАН, МУСТАҚИЛ ҲАЁТ ЙЎЛИГА ЧИҶКАН ЮЗ
МИНГЛАБ ёШЛАРИМИЗ ТАЛАБАЛИК ОРЗУСИДА йўз
КЕЛАЖАГИГА УМИД КЎЗИ БИЛАН ҶАРАЯПТИ, БОР
КУЧ-ҒАЙРАТИ БИЛАН ОЛДИНДА ТУРГАН СИНОВ-
ИМТИҲОНЛАРГА ТАЙЁРЛАНЯПТИ.**

АВВАЛ ТЕСТ, СҮНГ ТАНЛОВ бу тамойил қандай ишлайди?

2023 йил 3 июль куни давлатимиз рахбарининг «Мъъмурйи ислоҳотлар доирасида олий таълим, фан ва инновациялар соҳасида давлат бошқарувини самараали ташкил қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори қабул қилинган эди. Унда 2024/2025 ўқув йилидан OTMга кириш имтиҳонлари «аввал тест, сүнг танлов» тамойилни асосида йўлга кўйилиши белгиланган. Бунда аббитуриентларга тўплаган балларидан келиб чиқиб, таълим муассасаси, таълим йўналиши ва шаклини ташлаш имконияти яратилиди. Шунингдек, академик лицейларга ўқувчиларни қабул килишда ёзма имтиҳон асосида дастлабкаги саралаш босқичи бекор қилинади, коллеж ва техникумларнинг таълим дастурларига давлат гранти асосидаги қабул кўрсаткичлари 2 бараварга оширилади.

ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИГА ҚАБУЛ ҚВОТАСИ

Президентнинг шу йил 25 майдаги «Олий таълим ташкилотларига ўқишига қабул килиш ва давлат буюртмасини жойлаштириш тизимини такомиллаштириш тўғрисида»ги Фармонига мувофиқ жорий ўқув йили қабулидан бошлаб давлат буюртмаси параметрларини давлат олий таълим муассасаларни кесимида тақсимлаш амалиёти бекор қилинди. Таъқидлаш жоизки, бундан олий ҳарбий ва ҳарбийлаштирилган таълим муассасалари мустасониди. Давлат буюртмаси таълим ташкилотига қабул қилинган талабалар учун ажратилиди.

Давлат олий таълим муассасалари учун ўрганинг тартиб ва шартлар бўйича талабалар қабулини амалга оширувчи олий таълим ташкилотларига давлат буюртмасининг тақсимотида иштирок этишига рухсат этилади. Бунда тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича бир талаба учун ажратиладиган маблаг молиявий мустақиллик берилган давлат олий таълим муассасаларида бир талаба учун тўғри келадиган ўртача харажат миқдоридан ошмаган ҳажмда молиялаштирилди.

Давлат гранти квоталарининг олий таълим ташкилотлари кесимида тақсимоти

тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича рўйхатдан ўтган аббитуриентларнинг танлови ва тўплаган балларига кўра амалга оширилади.

ТАЪЛИМ ГРАНТИ КИМЛАРГА АЖРАТИЛАДИ?

Айтиш жоизки, ижтимоий-рағбатлантирувчи грант қонунчиликда белгиланган имтиёз бўйича давлат гранти асосида ва мақсадли қабул доирасида талабаликка қабул қилинган талабаларга, шунингдек, тармок, ва соҳаларнинг, давлат органлари ва ташкилотларининг грантлари соҳиблари учун ажратилиди.

Таълим гранти давлат буюртмаси параметрлари доирасида олий таълим ташкилотига қабул қилинган талабалар учун ажратилиди.

Янги ўқув йилидан бакалавриат ва магистратурага қабул қилинган талабаларга таълим гранти бир ўқув йили учун ажратилиди. Бунда:

— биринчи курсда таълим грантига кириш имтиҳонларида юқори балл тўплаган талабалар лойиқ кўрилади;

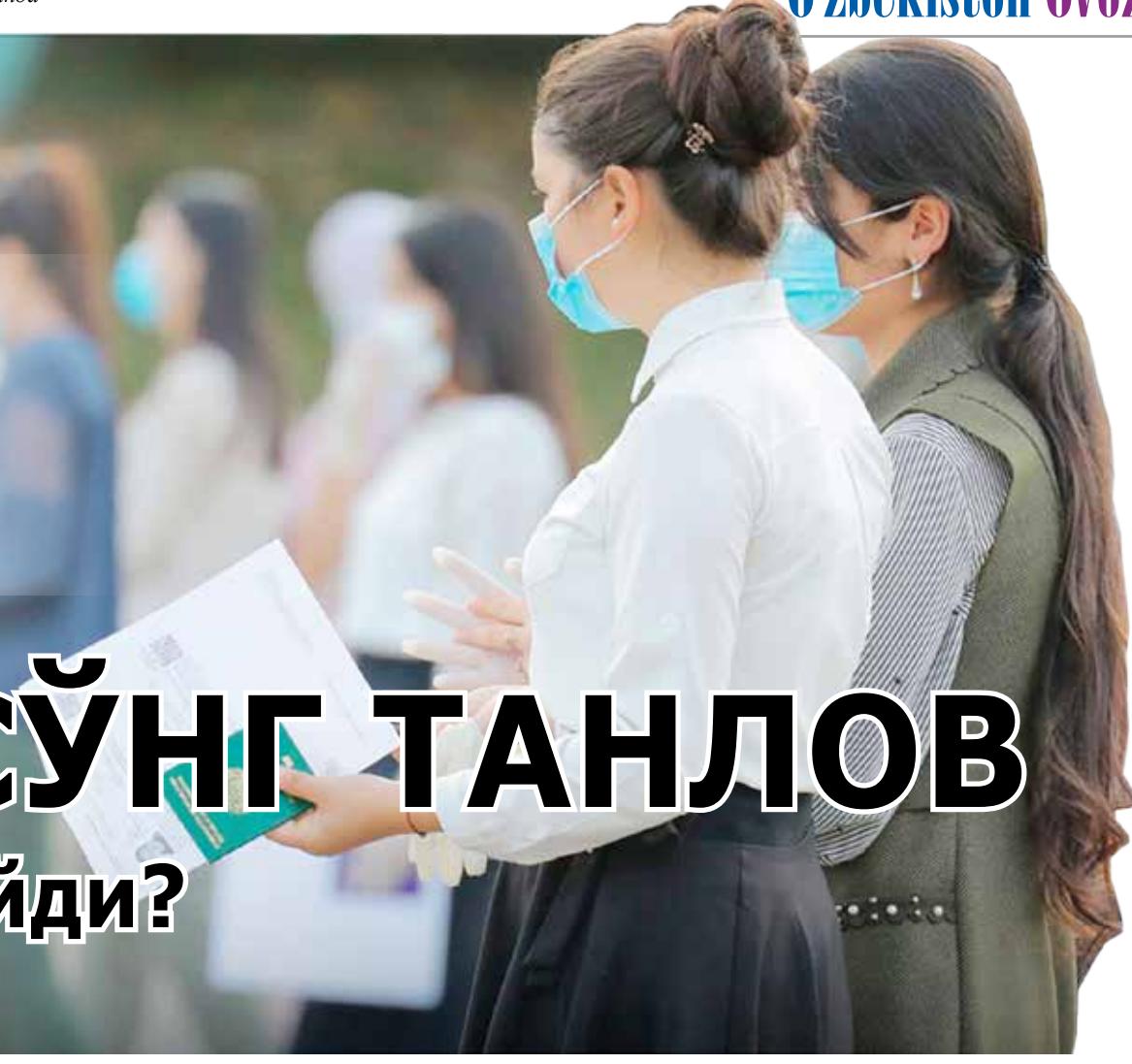
— иккинчи ва ундан кейинги курсларда эса таълим гранти юқори академик рейтинг кўрсаткичларига эришган ва ижтимоий фаол талабалар орасида ОТТ томонидан табақалаштирилган тартибида кайта тақсимланади;

— таълим гранти табақалаштирилган тартибида молиялаштирилади ва стипендия фақат тўлиқ таълим грантини ютган талабаларга тўланади;

— ижтимоий-рағбатлантирувчи грант соҳиби бўйланган талабаларга давлат гранти уларнинг ўқиши даври учун тўлиқ ҳажмда тақдим этилади;

— таълим гранти асосида таҳсил олган талабаларнинг ўқишини тамомлаштирилди сўнг камидан 3 йил ишлаб бериш мажбурияти бекор қилинади.

Давлат гранти ва тўлов-контракт асосида ўқишига қабул қилишнинг минимал ўтиш баллар тегишли бакалавриат таълим йўналишининг олдинги ўқув йилидаги ўртача ўтиш

балларини ҳисобга олган ҳолда давлат комиссияси томонидан белгиланади. Ҳудудлар, соҳалар ва тармоқларнинг олий маълумотли кадрларга бўлган эҳтиёжини таъминлаш учун давлат буюртмаси параметрлари доирасида мақсадли қабул квоталари ажратилиди.

ТАНЛОВ - АБИТУРИЕНТ ИХТИЁРИДА

Шундай қилиб, янги ўқув йилидан давлат олий ва профессионал таълим муассасаларига қабул қилиш бўйича имтиҳонлар «аввал тест, сүнг танлов» тамоилига мувофиқ бир вақтда ўтказилиди. Бунда аббитуриентлар ўз танловига кўра тест синови натижасида тўплаган балларидан келиб чиқиб, дастлаб олий таълимнинг бакалаврият таълим йўналишларига, сўнг профессионал таълим муассасаларига ўқишига кириш учун танловда иштирок этади.

Давлат олий таълим муассасалари бакалавриатга қабул жараёни икки босқичда амалга оширилади. Биринчи босқичда аббитуриентлар ҳар йили 5 мюндян 25 июняга қадар (25 июнь куни ҳам) тест синови топшириш учун рўйхатдан ўтади ҳамда тест синови топширилдиган фанлар мажмуси, таълим тили ва тест топшириш худудини ҳамда кириш имтиҳонлари таркибида касбий (ижодий) имтиҳон бўлса, ушбу имтиҳонни топширадиган давлат олий таълим муассасаси ташкилотига қабул қилинади.

Бунда бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ягона касбий (ижодий) имтиҳонлар дастурлари ва баҳолаш мезонлари тегишли вазирликлар (идоралар) томонидан Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлиги билан келишилган ҳолда тасдиқланади. Ўқишига қабул қилиш бўйича кириш имтиҳонлари июль-август ойларидан ўтказилиди.

Иккинчи босқичда аббитуриентлар тест синовлари тўлиқ якунланганидан сўнг 15 кун давомида олий таълим муассасаси, бакалаврият таълим йўналиши ва таълим шаклини ташкилотига қабул қилинади.

Барча давлат коллеж ва техникумларига «аввал тест, сүнг танлов» тамоилига мувофиқ қабул қилишда аббитуриентлар коллеж ва (ёки) техникумни, касб ва мутахассисликни ҳамда таълим шаклини олий таълим муассасаларига қабулнинг якуний натижаси эълон қилинганидан сўнг 10 кун муддатда ташкилотиди.

МАГИСТРАТУРА УЧУН ЧЕТ ТИЛИ ДАРАЖАСИ ТАЛАБИ ПАСАЙТИРИЛДИ

Шу пайтга қадар амалда бўлиб келган тартибида ўқишига қабул қилишнинг минимал ўтиш баллар тегишли бакалавриат таълим йўналишининг олдинги ўқув йилидаги ўртача ҳажмда мажбурияти бекор қилинади.

Янги тартиб бўйича, магистратура мутахассисликлари ва олий таълимнадан кейинги тегишли босқичига давлат гранти асосида ўқишига қабул қилинган талабага иккинчи марта таълимнинг ушбу босқичи учун давлат ажратилимайди.

Олий таълим муассасалари, олий ҳарбий ва ҳарбийлаштирилган таълим муассасалари ҳамда ҳарбий-академик лицейларга ўқишига киришади имтиёзга эга бўлган аббитуриентларнинг ягона базаси ҳар йили 1 июняга қадар манфаатдор вазирлик ва идоралар томонидан Билим ва малакаларни баҳолаш агентлигининг маҳсус ахборот тизимига киритиш орқали шакллантириб борилади.

«Ўзбекистон овози» мухбири

Лазиза ШЕРОВА тайёрлари.

ТАЪЛИМ КРЕДИТИ ФАҚАТ КУНДУЗГИ ТАЪЛИМДАГИЛАР УЧУН

Жорий йилнинг 27 май куни «Олий ва профессионал таълим ташкилотлари талабалари ва ўқувчиларига бюджет маблағлари ҳисобидан таълим кредитини ажратиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида»ги Президент фармони қабул қилинди.

Фармонга кўра, 2024/2025 ўқув йилидан бошлаб бюджет маблағлари ҳисобидан таълим кредитлари факатгина олий ва профессионал таълим ташкилотларининг кундузги таълим шаклида ўқиётган талаба ва ўқувчиларига ажратилиди.

Унга кўра, таълим кредити миқдорига ҳам ўзгартиришлар киритилмоқда. Жумладан, кейинги ўқув йилидан таълим кредити ОТМларнинг биринчи босқич талабалари ва ПТТ ўқувчилари учун – тўлов-контракт суммаси миқдорида, иккинчи ва ундан юқори курс талабалари учун – фанларни ўзлаштиришнинг ўртача кўрсаткичи «3» дан паст бўлган тақдирда – умумий сумманинг кўпли билан 80 физи миқдорида ажратилиди.

Ижтимоий ҳимоя ягона реестрига киритилган оиласалар фарзандлари бундан мустасно.

Бунда таълим кредити ОТМ талабалари учун – талабалар тўғрисидаги маълумотлар

«Талабаларга шартнома асосида кўрсатиладиган хизматлар ҳисобини юритиш» ([kontrakt.edu.uz](#)) ахборот тизими ва «Олий таълим жараёнларни бошқариш» ([HEMIS](#)) ахборот тизимида мавжуд бўлганда берилади.

Профессионал таълим ташкилотлари ўқувчилар учун эса – ўқувчилар тўғрисидаги маълумотлар «Профессионал таълим жараёнларни бошқариш» ([prof.edu.uz](#)) ахборот тизимида мавжуд бўлганда ажратилиди.

2024/2025 ўқув йили бошлангунгача таълим кредити олиши учун аризалари «Таълим кредити» ахборот тизими ([talim-krediti.mf.uz](#)) ва ЯИДХП ([my.gov.uz](#)) орқали топшириш имконияти яратилади.

Ўз дастурлий таъминотига эга бўлган олий ва профессионал таълим ташкилотлари таълим кредитини олиши учун Олий таълим, фан ва инновациялар вазирлигининг тегишли ахборот тизимида интеграция килиши ёки улардан фойдаланиши мажбурий ҳисобланади.

Ўз мухбириз.

МЕХНАТ МИГРАЦИЯСИ:

КАНДАЙ ЯНИЛИКЛАР БОРЭ?

ХОЗИР ДУНЁДАГИ ЖАДАЛ ИҚТИСОДИЙ ИНТЕГРАЦИЯЛАШУВ ЖАРАЁНИДА МИГРАЦИЯ МАСАЛАСИ ТОБОРА ДОЛЗАРБЛИК КАСБ ЭТМОҚДА. ХАТТОКИ, ҚОНУНИЙ МЕХНАТ МИГРАЦИЯСИ ЖАҲОН ИҚТИСОДИЁТИНИНГ МУҲИМ ТАРКИБИЙ ҚИСМИГА АЙЛАНИБ ҲАМ УЛГУРДИ.

БУТНИНГ ҲАЛҚАРО МЕХНАТ ТАШКИЛОТИ МАЪЛУМОТЛАРИГА КЎРА, БУГУНГИ КУНДА ҲАЛҚАРО МИГРАНТЛАР СОНИ 292 МИЛЛИОНДАН ЗИЁД БҮЛИБ, УЛАРНИНГ 90 ФОИЗДАН ОРТИФИ МЕХНАТ МУҲОЖИРЛАРИ САНАЛАДИ. МУТАХАССИСЛАРНИНГ АЙТИШИЧА, МИГРАЦИЯ МУАЙЯН ВАҚТДА КУЧАЙИБ-ПАСАЙИШ ТЕНДЕНЦИЯСИГА ЭГА ВА МАЪЛУМ ҲУДУД, МАМЛАКАТ, МИНТАҚА ИЖТИМОИЙ ҲАЁТИГА ҲАМ ИЖОБИЙ, ҲАМ САЛЬБИЙ, КЕРАК БҮЛСА, СИЁСИЙ ТАСЬИРИНИ ЎТКАЗАДИ. ШУ БОЙСДАН МИГРАЦИЯНИ ҲУҚУҚИЙ ТАРТИБГА СОЛИШ, УНИ БОШҚАРИШ МАСАЛАЛАРИГА АЛОХИДА ЭТТИБОР ҖАРАТИШ ҲАЁТИЙ ЗАРУРАТДИР.

МИЛЛИОНЛАБ ИНСОНЛАР ҲАЁТИГА ДАХЛДОР

Ўзбекистонда аҳоли сони жадал суръатда ошиб бораётгани, бандликни таъминлашдаги мавжуд муммалор миграция масаласида жиддий ёндашувни талаф қиласди. Сўнги маълумотларга қараганда, хорижда вақтнинчалик мехнат фаолиятини амалга ошираётган ҳамортиларниң сони йил бошида ўртача 2 млн. кишини ташкил этилоқда. Уларнинг 566 минг (27,6%) нафарини хотин-қизлар, 669 минг (32,7%) нафарини ёшлар ташкил этади.

Ўзбекистондан чет давлатларга кетаётган мехнат мигрантларниң кўпчилигини юкори маълакага эга бўймаган ёки ўрта-махсус мавжумот олган шахслар ташкил қилмоқда. Улар асосан курилиш (51,6%), қишлоқ ҳўжалиги (12,3%), саноат (9,2%), савдо-сотик (8,5%) ва бошقا шу каби чуқур билан талаб килмайдиган соҳаларда ишламоқдалар.

Давлатлар кесимида кўрсак, Ўзбекистондан ишлаш учун кетаётган мигрантларниң 1,2 млн. нафари Россия, 200 минг нафари Қозогистон, 120 минг нафари Туркия, 69 минг нафари Жанубий Корея ва 470 минг нафари бошқа давлатларда мехнат фаолиятини амалга ошириялар. Бундан ташкир, бир йилда ўртача 1 минга яқин фуқароларимиз хорижий давлатларга катнаб, мавсумий ишлар орқали даромад топмоқда.

Тўғри, фуқароларнинг ҳуқуқлари ва ман-

фаатларини хисобга олган ҳолда кейинги йилларда ташки мехнат миграциясининг самарали тизимини таъминлаш борасида давлатимиз томонидан аниқ чора-тадбирлар белгиланди.

ХЎШ, УНДА МУАММО НИМАДА?

Моҳиятан олиб қаралса, миграция аслида салбий ҳолат эмас. Бу ҳар иккала томон учун ҳам ижобий жараёндир. Чунки мигрантларниң ўйларига юборадиган маблаблари оиласида даромадини оширишга, мамлакатда умумий турмуш даражасини яхшилашга ёрдам беради. Аммо минглаб инсонларнинг ватандан олиса узоқ вакт бўйли туриши, табиийки, бир қатор ижтимоий хатарларни ҳам келтириб чиқаради. Бундай ҳолатда мигрантларни алоҳида кўллаб-кувватлашнинг, ҳимоя қилишнинг таъсиричан механизmlари амалиётда татбиқ этиломиги лозим.

Үрол ЎРОЗБОЕВ, Олий Мажлис Қонунчилик палатаси-даги ЎзХДП фракцияси аъзоси:

- Одамларни ўз юртни ташлаб кетишига мажбур қилаётган бир қанча омиллар мавжуд. Масалан, дунёнинг айrim давлатларида давом этаётган қуролли моҳаролар, этник таъқиб, табиий оғофлар ва қашшоқлик. Ёки ўқиш ёки яхширок даромад учун сафарга чиққанлар ҳам бор. Уларнинг асосий қисми

эркаклар бўлса-да, аёллар улуши ҳам кам эмас. Энг ёмони, мигрантлар орасида 20 ёшга ҳам тўлмаган йигит-қизларнинг борлигидир.

Дунё миёсёиди ишчи кучининг орасидаги миграцияси кўпайиб бормоқда. Бундай ишчилар эса ижтимоий, ҳуқуқий жиҳатдан химояланмаган бўлади. Аксарият ҳолларда улар маҳаллий ишчиларга нисбатан бир неча баробар паст ҳақ олиб келмоқда. Очигини айтиш керак, хорижда фуқароларимиз орасида оғир меҳнат шароитларида ишлаётган, бошпанасиз қолган, ҳақ-ҳуқуқлари камситилаётганлар ҳам йўқ эмас. Муҳожирларимизнинг ижтимоий ва ҳуқуқий ҳимояси ҳар доим ҳам таъминланяпти, десак ёлғон бўлади. Нопок иш берувчилар томонидан алданди, одам саводси курбони бўлиш ва иш хақини ололмаслик ҳолатлари тез-тез учраб турибди. Шунингдек, жинонӣ, радикал гурухлар таъсирига тушиб қолиши, жинонӣта кўл уриш каби ноҳуҳи ходисалар ҳақида, ағсусли, кўп эшитяпмиз.

Оиласини, бола-чакасини бокиш, уй қуриши, орзу-ҳавасларини рўёбига чиқариш учун яқинларидан олиса яшाटган, ишлаётган фуқароларнинг ҳақ-ҳуқуқларини қатъий ҳимоя килиш бугунги долзарб масаладир. Фикримизча, бу борадаги муаммоларнинг оддина олиса учун, аввало, фуқаролар билан тизимили ишлаш, қонуний мехнат миграциясини кенг ташкил этиш керак. Мехнат бозорида миграция орқали иш ўрнига эга бўлиш табиий жараён хисобланади ва буни тұхтатиб ҳам бўлмайди. Фақат тизимни изчил чора-тадбирлар асосида тартибга солиш ва фуқароларни фақат қонуний йўл билан хорижга ишга жўнатилиши ишларини кучайтиришимиз керак.

2 ЙИЛ ИЧИДА 600 МИНГ ОДАМ ХОРИЖГА ИШГА ЖЎНАТИЛАДИ

Шу йил февраль ойи бошида давлатимиз раҳбарига миграцияни тартибга солиш ва мехнат мигрантларини кўллаб-кувватлашга каратилган таклифлар тақдимот қилинган эди. Келтирилишича, мехнат миграциясидан қайтганларни ишга олган корхонага ҳар бир ходим учун бир йил давомида Бандликка кўмаклашиш жамғармасидан ойига 500 минг сўм субсидия берилади. Ушбу тадбирларга жорий иш учун барча манбадан 100 миллиард сўм ажратилади. Тиббий муассасалар миграциядан қайтган шахслар ва уларнинг оила ғазоларини белут тиббий кўрикдан ўтказади. "Инсон" марказлари томонидан ота-онаси хорижда мехнат қилаётган болаларга ижтимоий ёрдам кўрсатилади.

Албатта, бу соҳанинг ҳуқуқий асосини янада такомиллаштириш, мехнат мигрантларнинг ижтимоий кафолатларни таъминлашади. Президентимизнинг яқинда қабул қилинган «Мехнат миграцияси жараёнларини такомиллаштириш ҳамда хорижда вақтнинча мехнат фаолиятини амалга ошираётган шахсларни кўллаб-кувватлашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисидаги Фармонга айни муддао бўлди.

Анвар САФАРОВ, Қамбағалликин қисқартириш ва бандлик вазирлиги Хорижга ишга жойлаштириш департamenti бош мутахассиси:

- Фармонга кўра, икки йил ичидаги 600 минг одамни хорижга ишга жўнатиш, 1 июндан мехнат миграциясида кетаётган фуқароларга хорижий тиллар ёки касб бўйича малака имтиҳонларни топшириш, «ишичи виза»ни расмийлаштириш ва йўл чиптасини харид килиш билан боғлиқ ҳаражатларини қисман қоплаш учун компенсация тўлаш тартиби жорий қилинади.

Янада аниқроқ айтганда, «Хорижда иш» мехнат миграцияси электрон дастурин мажмуасида рўйхатдан ўтган ва ташкиллаштирилган мехнат миграциясига кетаётган фуқароларига:

- хорижий тиллар ва касб бўйича малака имтиҳонларни топшириш билан боғлиқ ҳаражатларини қоплаш учун БХМнинг 3 бараваригача;

- «Ишичи виза»ни расмийлаштириш билан боғлиқ ҳаражатлар учун БХМнинг 5 бараваригача;

- йўл чиптаси учун БХМнинг 2 бараваригача миқдорда компенсация тўланади.

2024 йил 1 сентябрга кадар хорижда вактнинча ишлаётган юртошларга ёрдам кўрсатиш учун туну кун ишлайдиган Call-марказ ташкил этилади. 2025 йил 1 июлгача эса Ўзбекистондан ташқарига чиқувчи ва давлат худудига кириб келувчи шахсларнинг аниқ хисобини юритиш имконини берувчи электрон маълумотлар базаси яратилади. Шунингдек, хорижда вактнинча ишловчилар учун бўлиб турган мамлакатлари ва у ергди бўш иш ўринлари тўғрисида маълумотларни жойлаштириш, ватандошлар билан онлайн мулоқот қилиш ва пул ўтказмаларини амалга ошириш, кийин ҳаётига тушиб қолган фуқароларга ёрдам кўрсатувчи ташкилотлар билан боғланиш имконини берувчи мобиль илова яратилади.

"ХОРИЖГА ИШ – МАҲАЛЛАДАН" ТАМОЙИЛИ АСОСИДА

Етарили малакаси бўлмаган фуқаролар касб-хунарга қўшимча ўқитилади, хорижлик иш берувчилар талабига қараб максадли тайёрланади. Шу асосида яқин муддатларда 150 минг киши даромади юкори мамлакатларга юборилиши мўлжалланган.

Яқинда давлатимиз раҳбари хузурида маҳаллаларда бандликни таъминлаш ва мехнат миграциясини тартиби ташкил этиш масалалари бўйича ўтказилган ийилишида бу масала алоҳида таъқидланади.

Фуқароларни чет элда ишлашга тартибли ва хавфиз жўнатиш, юртга қайтганларнинг бандлигини таъминлаш ҳам foятда долзарбидир. Шу боис Ташки мехнат миграцияси агентлиги фуолият ислоҳ килинмоқда. Барча ҳудудларда «Хорижга иш – маҳалладан» таомойили йўлга қўйилмоқда. Мехнат миграциясидан қайтган фуқароларга эса Сайкунонбод таҳрибаси асосида томорқада маҳсулот этишишириш, тадбиркорлигини очишига ташкил-мoliajий кўмак берилади.

Давлат раҳбари фуқароларга сифатли хизмат кўрсатиш, бандликни таъминлаш бўйича қўшимча кўрсатмалар берди. Миграция бўйича ягона ахборот платформасини яратиб, «маҳалла еттилиги» тизими билан интеграция килиш, хорижда қийин вазиятга тушиб қолган юртошларга кўмаклашиш зарурлиги таъқидланди.

***

Бугун юртимизда кимнингдир оиласи, қариндоши, кимнингдир дўсти хорижда мехнат қилмоқда. Ташки мехнат миграцияси масаласидаги ҳар қандай ҳабар, яхши янгилик хаммамиз учун бирдек мухим, десак хато бўлмайди. Юкорида бу мавзуга қисқача тўхтадлик. Мехнат миграциясини такомиллаштириш юзасидан белгиланган чора-тадбирлар амалиётда қандай натижка бера бошлагани ҳақида кейинроқ яна сўз юритамиз. Демак, мавзуга ҳали қайтамиз.

**Лазиза ШЕРОВА,
"Ўзбекистон овози" мухбири.**

Маълумот учун яна шуни айтиш мумкинки, март ойидага ҳам миаммоли кредитлар миқдори 750 миллиард сўмга кўпайган эди. Хуллас, йил бошидан бери миаммоли кредитлар миқдори ошиб бориша давом этмоқда.

Ўз мухбири.

Муаммоли кредитлар 23,3 трилион сўм

МАРКАЗИЙ БАНК 2024 ЙИЛ 1 МАЙ ҲОЛАТИ БЎЙИЧА ТИКОРАТ БАНКЛАРИНИНГ МУАММОЛИ КРЕДИТЛАРИ (NPL) ҲАҚИДА МАЪЛУМ БЕРДИ. УНИНГ МАЪЛУМ ҚИЛИШИЧА, ЖОРӢ ЙИЛНИНГ АПРЕЛ ӮЙИДА БАНКЛАРИНИНГ ИПОТЕКА ПОРТФЕЛИ 557 МИЛЛИАРД СўМГА, АВТОКРЕДИТЛАР ТАШКИЛ ЭТАДИГАН ИСТЕММОЛ ПОРТФЕЛИ ЭСА 201 МИЛЛИАРД СўМГА ОШГАН.

Тақкослаш учун, 2023 йилнинг апрелида ипотека портфели 801 миллиард сўм, автокредит портфели эса 2 140 миллиард сўмга ўтсан эди. Апрель ойидаги кредитларниң кутилганидан пастроқ бўлган жами кредит кўйилмалари 5,4 трилион сўмга ўтсан (мартда +5,8 трилион сўм эди), 483,6 трилион сўмга ўтсан (мартда +5,8 трилион сўм эди).

Тиқорат банкларининг миаммоли кредитлари (NPL) тўғрисидаги маълумотга кўра, миаммоли кредитлар миқдори ошиб бориша давом этмоқда, 1,7 трилион

кўпайган. Кредит портфелидаги миаммоли кредитлар (NPL) миқдори эса 886 миллиард сўмга ортган. Миаммоли кредитларнинг ўсиши давлат банклари орасида энг кўп Ўзсаноатқурилишбанк (+674 млрд сўм) ва Ўзмиллийбанк (+333 млрд сўм) хисобига тўғри келган. Ўтган ойларда миаммоли кредитлар миқдори кескин ортиб келаётган. Бизнесни ривожлантириш банки (-261 миллиард сўм) ва Халқ банки (-10 миллиард сўм) NPL миқдори эса 825 миллиард сўмга кўпайган. Давлат банкларининг қолган олтитасида ҳам миаммоли кредитлар кўпайиши кузатилган.

Нодавлат банклари жами кредит портфели ўтган ойда 1,5 трилион сўмга ортган. Кредит портфелидаги NPL миқдори эса 201 миллиард сўм, Капиталбанк (+54 миллиард сўм) ва Гарант банклар (+57 миллиард сўм) хисса кўшган. Шунингдек, бу та банд

1 IYUN – XALQARO BOLALARNI HIMoya QILISH KUNI

ОППОҚ ОЛАМ МУСАВИРЛАРИ

ШУ КУНЛАРДА РАСМИЙ ИНТЕРНЕТ НАШРЛАРИДА ЖАДАЛ ТАРАҚКИЙ ЭТГАН КУНЧИҚАР ЮРТДА КЕТМА-КЕТ САККИЗ ЙИЛДИРКИ, ТУФИЛИШ КҮРСАТКИЧИ СЕЗИЛАРЛЫ ПАСАЙИБ КЕТАЁТГАН ВА У ЕР ЮЗИДАГИ ЭНГ ТЕЗ ҚАРИБ БОРАЁТГАН МАМЛАКАТ ЭКАНИ ҲАҚИДАГИ ХАБАР "АЙЛНИБ ЮРИБДИ". АЖАБЛАНАРЛISИ, ДЕЙМИЗМИ ЕХУД ТААССУФМИ, ФАРБ АЛЛАҚАЧОН ДУЧ КЕЛГАН ДЕМОГРАФИК ИНҚИРОЗ БУГУН ЯПОНИЯДАН ТАШҚАРЫ БОШҚА ЕТАКЧИ ШАРК ДАВЛАТЛАРИДА ҲАМ "НИШ УРА" БОШЛАГАНИ ҲАҚИДА ХАВОТИРЛАР МАВЖУД. ҮЗГАРУЧАН ҚАДРИЯТЛАР, АЭЛЛАР ВА ЭРКАКЛАРНИНГ БИРДАЙ КАСБИЙ МУВАФАҚИЯТТА ИНТИЛИШИ, ИҚТИСОДИЙ БЕҚАРОРЛИК ТАСЫРИ ВА БОШҚА БИР ҚАТОР САБАЛЛАР БУГУН КҮЛПЛАБ ЗАМОНАВИЙ ЖАМИЯТЛАРДА ОИЛА ҚУРИШ, ФАРЗАНД АТАЛМИШ БЕБАХО НЕ'ММАТНИ ДУНЕГА КЕЛТИРИШ, УНИ ТАРБИЯЛАШ ВА КАМОЛГА ЕТКАЗИШ, БИР СҮЗ БИЛАН АЙТГАНДА, НАСЛИЙ БАРДАВОМЛИККА ИНТИЛИШ ТҮЙГУСИГА ДАХЛ ҚИЛАЁТГАНДЕК, НАЗАРИМИЗДА.

Кўнгилга таскин берадигани шуки, ўзбек жамиятида оиласпаварлик ва болапарварлик беназир фазилат сифатида ҳамон бехад қадрланади, улугланади. Болажонлилик ҳалқимизнинг қон-қонига сингиб кетган. Фарзандни тохи давлатимиз, ҳётишимиз мазмуни, қувончимиз ва келажагимиз, деб биламиш. Бугун 37 миллион кишилик маррадан ўтган мамлакатимиз ахолисининг улкан қисмини ёшлар ва болалар ташкил этиши, ҳар йили республикамизда ўртача бир миллионга яқин гўдакларнинг дунёга келиши, қарични кattароқ олсан, оналик ва болаликни муҳофаза килиш давлат сиёсатининг энг устувор йўналишларидан экани мана шундай юксак инсоний қараш ва туумларимиз хосиласидир.

БАХТИЁР БОЛАЛИК ҲУҚУҚИ

1959 йили БМТ томонидан Бола ҳуқуқлари декларацияси, 1989 йилда эса кенг миқёсда тан олинган Бола ҳуқуқлари тўғрисида конвенция қабул қилинди. Ўзбекистон 1992 йил декабрь ойида дунёнинг 190 та мамлакати қаторида ушбу конвенцияни ратификация қилган. Унга кўра, ҳар бир бола яша ва тарбияланиш, жисмоний, ақлий, маънавий ва ижтимоий ривожланиши учун зарур шарт-шароитлар билан таъминланиш, таълим олиши, зўравонлик ва камситилишнинг ҳар қандай шаклларидан химоятлашни каби олий ҳуқуқларга эга.

Халқаро эксперталар бола ҳуқуқларини кафолатлаш соҳасидаги ислоҳотлар Ўзбекистонда 2017 йилга келиб янги поғонага чикқанини эътироф этадилар. Давлат рахбарининг ўтган йили БМТ 78-бош ассамблеясидаги нутқида таъкидланганидек, инсон капиталини ривожлантириш ва креатив ёш авлодни тарбиялаш Ўзбекистонда стратегик вазифалардан бири бўйлиқ қолмокда. Ушбу максадда ҳаётгэ татбик қилинётган тизимли чора-тадбирлар натижасида 2024 йил январь ойи ҳолатига қарыйб 3 млн. нафар 3-7 ёшли болаларнинг 74 фоизи мактабгача таълим билан камраб олинди. Мамлакатда бу кўрсаткини 2026 йилгача 80 фоизга, 2030 йилга бориб 100 фоизга етказиша режа қилинган. Бунинг учун эса 7 мингдан ортиқ нодавлат мактабгача таълим мұаассасаларини қуриш, 160 мингдан кўпроқ педагог кадрлар малақасини ошириш кўзда тутиляпти. Айни дамда шахар ва қишлоқларимизда фоалият кўрсатётган 33 минг 942 та МТТнинг 6 минг 780 таси давлат боғчалари, 27 минг 162 таси эса нодавлат хисобланади.

Таълим-тарбия болалинг шахс сифатида камолга етишининг ҳал қиливчи омилидир. Шу маънода келажагимиз пойдевори мактабгача таълим мұаассасасида кўйилади. Бугун юртимизда мактабгача таълимни замон таълабларига мувофиқлаштириш учун хусусий секторнинг жалб қилинishi ва соглом рақобат мұхитининг яратилиши жамиятда "Богча - бу болани кун бўйи олиб ўтирадиган, едириб-ичирадиган жой эмас, балки мурғак фарзандларимизни мактабга тайёрловчи, иқтидор ва қобилиятини кашф этиб, шахсий ривожланиши йўлига олиб чикувчи маскан" деган қарашни шакллантиримоқда.

Жуда тез ўзгарётган ҳозирги мурakkab замонда таълим-тарбия биз учун ҳақиқатан ҳам ҳаёт-мамот масаласига айланби, нажотни, саодатни фақат шунда кўряемиз. Бу

эса узлуксиз таълим тизимида кечиқтириб бўймайдиган ислоҳотларни күн тартибига олиб чиқяпти. Ҳусусан, мамлакатимиздаги жами 10 минг 200 дан ошик мактабларда (уларнинг 62 ярим фоизи қишлоқларда жойлашган) ўқитиши сифатини ҳам, инфраструктуруни ҳам яхшилашга жиҳдий ёндашилмоқдаки, уларни ҳар йили битираётган ўртача 400 мингдан ошик ўқувчи-шўлар келгусида профессионал таълимга қамраб олиниб, мувофақиятли кадрлар бўлиб етишиши учун замин яратилипти. Тўғри, мактаб таълими муммалардан буткул холи, деб олмаймиз. Макротисидик ва худудий тадқиқотлар институти маълумотига кўра, юртимиздаги мактабларнинг 70 фоизи канализация тармоқларига, 15,9 фоизи капитал таъмирга муҳтож. Замо-

**БОЛАЛИК ИНСОН
УМРИДАГИ ЭНГ ТОЗА
ОРЗУЛАР ВА БЕГАРАЗ
САМИМИЯТ ФАСЛИ.
ШОИР АЙТГАНИДЕК,
БОЛАЛИК ОППОҚ
РАНГЛАР БИЛАН
ЯШАМОҚ, ДЕМАҚДИР.
ИСТАРДИККИ, ҲАР БИР
БОЛАНИНГ АНА ШУ
БЕГУБОР ОЛАМИГА
ГАРД ЮҚМАСИН.**

навий ахборот технологиялари билан, ошхона, спорт зали, кутубхона билан таъминланишида ҳам бўшилқлар бор. Бирор бу камчиликларга барҳам бериш, таълим сифатини ошириш узлуксиз жараён касб ётётгани мәълум. Мақсад эса битта – пойтахтнинг қоқ марказидаги мактабда ҳам, айтайлик, чекка бир воҳчининг хув бир четидаги мактабда ҳам ўқитишида шаҳрт-шароитларда тафовутлар бўлмасин. Ҳар бир боланинг сифатли таълим олиши ҳуқуки рўёбга чиқсин.

Бахтиёр болалик ҳуқуки таълим олишидан ташкиари малакали тиббий хизматдан фойдаланишида ҳам назарда тутади. Мамлакатимизда бу йўналишда олиб борилаётган изчил ислоҳотлар хусусия мухтасар сўз юритиши имкониз. Бироқ шу ерда болаликни муҳофаза қилиш борасида яна бир дадил қадам қўйилганини айтиб ўтиш ўриниди. Гап шундаки, жорий йил 5 февральги куни ўтган видеоселектор йиғилишида Президент тиббий хизмат сифати ҳақида тўхтаталар экан, эндилида ҳар бир она ва бола ўлими "фавқулодда ҳолат" деб баҳоланиши ва сўров ҳам шунга яраша бўлишини ургулади. 2030 йилга қадар мамлакатда оналар ва болалар ўлими, шунингдек, болалар ўртасида ирсий касалликларни камида 2 баробарга қисқартириш, онкология, юрак-қон томир, диабет, нафас йўллари ва юкумли касалликлар бўйича ўлимни 2 ярим баробарга камайтириш устувор вазифалар сиасига киради.

Айтгандай, яқиндагина давлат раҳбари-

нинг "Онкологик, гематологик ва иммуно-логик касалликларга чалинган болаларга тиббий ёрдам кўрсатишни янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги карори қабул қилинди. Қарорга асосан 2030 йилгача онкологик касалликларга чалинган болаларнинг омон қолиши дараҷасини 60 фоизга ошириш учун мухим вазифалар аник-тиник белгилаб берилди. Бу болалар саломатлиги соҳасида яна бир катта маррадир.

БОЛАЛАР МЕҲНАТИ ВА ЗЎРАВОНЛИКЛАРГА ТОҶАСИЗ

Янги Конституциямизнинг 44-модда-сида болалар меҳнатининг бола соглиғига, ҳавфсизлигига, ахлоқига, ақлий ва жисмоний ривожланишига ҳавф солувчи, шу жумладан, унинг таълим олишига тўқсингил қиливчи ҳар қандай шакллари тақиқланиши кўрсатиб ўтилди. 2018 йилдан бери тегишли кодекс ва қонуларга ўзгартириш ва қўшимчалар киритилиб, болалар меҳнатидан фойдаланишига йўл қўйилмаслиг тўғрисидаги талабларни бузиш ҳамда меҳнатга мажбурлаш каби хатти-ҳаракатлар учун мәъмурӣ ва жинонӣ жавобгарлик кучайтирилди. Бундай қатъий ёндашув пиорварида юртимизда яқин давргача бола ҳуқуқлари соҳасида оғрикли нуқтамиз бўйлиб болалар меҳнатига узил-кесил чек қўйиб, давлатнинг кучли сиёсий иродасини, жамиятнинг тоқатлизилигини намоён ётётгани кундай равшан.

Худди шундай, болалар зўравонликтарни барча шаклларидан асрар, улар учун оиласда ҳам, жамиятда ҳам қулаӣ, ҳавфсиз мұхитни қарор топтиришга қаратилган қонунчиликни такомиллаштириш ишлари аллақашиб янги суръатга кирган.

Президентимизнинг 2019 йил 22 апрелдаги қарорига мувофиқ, Болалар омбудсманни лавозими жорий этилди. 2024 йилнинг 29 февралидан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиснинг "Бола ҳуқуқлари бўйича вакили (Болалар омбудсмани) тўғрисида"ги Конун кучга кирди. Шу йўсунда боланинг шахси, шаъни, қадр-қиммати, ҳуқуқ, эркинлик ва қонунӣ манфаатлари химоясига бутун жамият ва давлатни фаол жалб қилишнинг ташкилий, институционал асослари янада мустахкамланди.

Бола ҳуқуқлари соҳасидаги бу ўзгарышларни давр тақоюси, десак янглишмаймиз. Чунки ўз-ўзини химоя қилишга қодир бўймаган болаларнинг аксар вазиятида оиласда ота-онаси ёки улар ўрнини бо-сувчи шахслар томонидан калтакланиши, зўравонликтарнинг босхана турли шаклларига дуч келиши билан боғлиқ ҳолатлар учраб турши сир эмас. Мультииндикатор кластер кузатувчи (MISC) Ўзбекистонда 1 ёшдан 14 ёшгача бўлган 3 нафар боладан 2 нафари (62 фоиз) зўравонлик билан тарбиялаш усусларни бошдан кечиргани (жисмоний жазо ва/ёки психологияк босим), 15-19 ёшли қизларнинг 33 фоизи оиласда эр ўз хотинини калтаклашга ҳакли, деб ҳисоблашини кўрсатгани сўзимиз исбот. Дарвоқе, болага етарлича ғамхўрлик кильмаслик, меҳр кўрсатмаслик ҳам зўравонликтарнинг бир тури саналади.

Маълумот учун. Ҳар йили дунё бўйлаб 1 миллиарддан ортиқ бола жисмоний, ҳиссий ёки жинсий зўравонликка дучор бўлади.

Болалик инсон умридаги энг тоза орзулар ва бегараз самимият фасли. Шоир айтганидек, болалик оппоқ ранглар билан яшамоқ, демакдир. Истардикки, ҳар бир боланинг ана шу бегубор оламига гард юқмасин. Сайёрамизнинг қайсидаир нуқталарида давом ётётгани болаларни қашшоқлик, очарчилик, зулм ва уруш курбонларига айлантиришдек мудҳиши жиноявлар тўхтасин. Ахир болаларнинг бегонаси бўлмайди.

Фарида МАҲКАМОВА.

Яна бир тарихий натижа

15 май куни Япониянинг Кобе шаҳрида старт олган паратибати бўйича жаҳон чемпионати ўз якунига етди. Дунёнинг 103 та мамлакатидан мингдан ортиқ паратибати бўйича иштирок этган мусобақада Ўзбекистон терма жамоаси 7 та олтин, 4 та кумуш ва 2 та бронза, жами 13 та медаль жамғарип, умумжамоа ҳисобида Буюк Британия, АҚШ, Германия, Ҳиндистон каби етакчи давлатларни ортда қолдирган ҳолда 3-ўринни эгаллади. Таъқидлаш керакки, бу Ўзбекистон паралимпияси тарихидаги ҳозирча энг йирик натижа. Таққослаш учун, терма жамоамиз бундан аввалги 2 та жаҳон чемпионатида 10-ва 9-ўринларни эгаллаган эди. Жаҳон чемпионатида ғолиб ва совриндор бўлган паратибати бўйича таништириб ўтамиш:

ОЛТИН

Кудратуллахон Маъруфхўжаев – ядро улоқтириш

Кудратуллахон Маъруфхўжаев – диск улоқтириш

Хуснуддин Норбеков – ядро улоқтириш

Нурхон Қурбонова – найза улоқтириш

Асила Мирзаёрова – узунликка сакраш

Ёқутхон Ҳолбекова – узунликка сакраш

Сафия Бурханова – ядро улоқтириш

КУМУШ

Бобуржон Омонов – ядро улоқтириш

Дилафурз Аҳмадхонова – ядро улоқтириш

Кубаро Ҳакимова – ядро улоқтириш

Моҳигул Ҳамдамова – диск улоқтириш

БРОНЗА

Маъруфхон Муродуллоев – 400 метрга югуриш

Нурхон Қурбонова – ядро улоқтириш

MEDALLAR JADVALI КОВЕ 2024

1	XITOY	33	30	24

<tbl_r cells="5" ix="4" maxcspan="1

"Инсон" учун 100 млн доллар

Жаҳон банки Ўзбекистонга "Ахолининг ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ қатламларини ижтимоийлашувини таъминлаш учун инновацион ижтимоий ҳимоя тизими" (ИНСОН) лойихасин амалга ошириш учун 100 миллион доллар миқдорида имтиёзли кредитни тасдиқлади.

Лойиханинг мақсади ахолининг ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ қатламларига мансуб одамлар учун ижтимоий хизматлардан фойдаланиш имкониятини ва уларнинг сифатини яхшилашдир.

"Биз Ўзбекистон ҳукуматининг ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ ахолини ҳар томонлама ва самарали қўллаб-қувватлаш мақсадида миллий ижтимоий ҳимоя тизими салоҳиятни ривожлантиришга қаратилган саъй-ҳаракатларини олқишилаймиз", - деган Жаҳон банкининг Ўзбекис-

тондаги ваколатхонаси раҳбари Марко Мантованелли.

Лойихадан кутилаётган натижалар куидаги кўрсаткичларни ўз ичига олади:

Мамлакат бўйлаб маҳаллалар даражасида фаолият юритадиган 50 дан ортиқ ижтимоий хизматлар кўрсатиши марказларини ташкил этиш. Уларнинг хизматлари ахолининг ижтимоий ҳимояга энг муҳтоҳ қатламларига қаратилган бўлади.

50 мингдан ортиқ ахолининг ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ қат-

ламлари, шу жумладан, кексалар, ногиронлиги бўлган шахслар ва ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ болаларнинг ижтимоий хизматлар кўрсатиши марказлари негизида сифати ижтимоий ва реабилитация хизматларидан фойдаланиш имкониятларини яхшилаш.

Уйда, ижтимоий хизматлар кўрсатиши марказларида, шунингдек, маҳаллалар даражасида кўрсатилиши марказларини ташкил этиш. Уларнинг хизматлари ахолининг ижтимоий ҳимояя энг муҳтоҳ қатламларига қаратилган бўлади.

Хусусий сектор томонидан ижтимоий хизматлар кўрсатишнинг тартибида солинадиган бозорини ривожлантириш учун шарт-шароитлар яратиш. Маҳалла даражасида ижтимоий хизматлар кўрсатиши марказларини ташкил этиш ижти-

мой ҳимоя органлари томонидан кўрсатиладиган хизматларга бўлган талабни камайтириши ва хусусий ижтимоий хизмат кўрсатувчilar бозорини ривожлантиришга туртки бўлиши кутилмоқда.

Лойиха кўмагида ахолининг ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ қатламларига мансуб фуқароларга индивидуаллашган ижтимоий ёрдам кўрсатиш тизими ишлаб чиқлади.

Бундан ташкари, 1200 нафар ногиронлиги бўлган шахсларни касбий маҳоратини ошириш ва иш билан таъминлаш, улардан камидан ярмини 15-24 ёшлилар ташкил қилиши белгиланган.

Лойиха турли хил фавқулодда вазиятларга жавоб бериш учун тайёрланган мослашувчан ижтимоий ҳимоя тизимини ривожлантиришга кўмаклашади. Хусусан, ахолининг

ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ қатламларини икlim ўзгаришига мослаштириш бўйича давлат сиёсати чоралари, тегиши механизmlар ва pilot дастур ишлаб чиқилади. Икlim ўзгариши билан боғлик хатарлар тўғрисида хабардорликни ошириш ва улар билан боғлик оқибатларга жавоб чоралари кўриш учун зарур бўлган кўнинмаларни ривожлантиришга йўнтаилраган ушбу дастур кишишлар жойлариридан 100 мингта ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ фуқароларни қамраб олади.

Бир сўз билан айтганда, лойиха ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ ахоли гурухлари учун ижтимоий-иқтисодий имкониятларни кенгайтириш, уларнинг жамиятга интеграциялашувини таъминлаш, шунингдек, уларнинг фаровонлигини оширишга хизмат қиласи.

Ўз мухбиризим.

Сайловгача 25 иш куни...

Буюк Британиянинг амалдаги Бош вазири Риши Сунак парламент учун навбатдаги умумий сайловлар 4 июль куни бўлишини ўзлон қилди. Мамлакат парламенти икки палатадан иборат. Қуий Жамоатлар палатасининг 650 нафар вакили умумий сайловларда сайланади. Юқори Лордлар палатасининг 783 нафар (бу ҳозирги кунда, одатда уларнинг сони ўзгариб туради.) аъзоси эса тайинланади.

Маълумот учун, Буюк Британияда аввалги парламент сайловлар 2019 йил декабрь ойидаги бўлиб ўтган эди.

Мамлакат қонунчилигига асосан парламент аъзолари 5 йил муддатга сайланади. Шуни ҳисобга олганда сайловлар 2025 йилнинг 28 январидан кечикмай ўтиши назарда тутилган.

САЙЛОВ ТИЗИМИ

САЙЛОВ КУНИГА ҚАДАР 18 ЁШГА ТЎЛГАН ВА УНДАН КАТТА ҲАР БИР БҮОЮК БРИТАНИЯ ФУҚАРОСИ АГАР МАҲБУС ЁКИ ҚОНУН БИЛАН САЙЛАШ ҲУҚУҚИДАН МАХРУМ ЭТИЛМАГАН БЎЛСА, УМУМИЙ САЙЛОВДА ОВОЗ БЕРИШИ МУМКИН.

Мамлакат 650 та ҳудудга бўлинади ва ҳар бир ҳудуддан бир нафар депутат сайланади. Сайлов қонунчилигига кўра, номзодлар сиёсий партия вакили ёки мустақил номзод бўлиши ҳам мумкин. Лекин аксарият номзодлар сиёсий партия вакиллари бўлади.

Овозлар натижалари ўзлон киңингиздан сўнг, Қирол энг кўп депутатлик ўрнига эга бўлган партия раҳбаридан Бош вазир бўлишини ва ҳукуматни шакллантиришини сўрайди.

Ўз-ўзидан депутатлар сони бўйича иккичи ўринин эгаллаган партия раҳбари муҳолифат етакчисига айланади.

Сайлов қонунчилигига мувофиқ, сайловга тайёрланиш учун 25 иш кунига руҳсат берилган.

Парламент тарқатиб юборилгандан сўнг, Қуий палата вакиллари ўз фаолиятини тўхтатади ва сайловда яна катнашши учун номзодини кўяди. Бошқа ҳар бир депутат сингари, Спикер ҳам қайта сайланниш учун ўз номзодини кўйиши мумкин. Бундай ҳолларда Спикер "қайта сайланнишга интилувчи спикер" сифатида катнашади.

Шу билан бирга Спикер янги спикер сайлангуга қадар Жамоатлар палатаси комиссиясининг раиси бўлиб қолганини сабабли, палата бошқарувчи учун жавобгарликни ўзида сақлаб қолади.

Парламент тарқатиб юборилгандан сўнг, Қуий палата вакиллари ўз фаолиятини тўхтатади. Аксинча, ҳукумат вазирлари ўз вазифалари учун масъул бўлиб қолади.

УСТУНЛИК ВА КАМЧИЛИКЛАР

Кўпчилик эксперларнинг фикрича, бу сайлов 14 йилдан бери парламентда ҳуқмронлик қилаётган консерваторларнинг ўз ўрнини лейбористларга бўшатиб бериши билан якун топиши мумкин. Бунга етарлича сабаблар бор. Жумладан;

Лейбористлар бутун Англия бўйлаб ўтган маҳаллий сайловларда 1158 ўринни кўлга киритди.

Консерваторлар ушбу сайловда 515 ўринни олиб, бундан олдинги сайлов натижаларидан 474 тага кам бўлди.

Бу маҳаллий кенгашларда лейбористларнинг устунлигини англатади.

Эътиборлиси, сайловчилар орасида мамлакатда юз берадиган салбий жарайёнларда Консерваторлар партиясини айлаётганлар сони ҳам кўпайган.

Миллий соғлини саклаш хизмати ҳолати ҳам Буюк Британиядаги одамлар учун асосий ташвиш сифатида кўрилмоқда. Жорий йилнинг март ойидаги

Мамлакат 650 та ҳудудга бўлинади ва ҳар бир ҳудуддан бир нафар депутат сайланади. Сайлов қонунчилигига кўра, номзодлар сиёсий партия вакили ёки мустақил номзод бўлиши ҳам мумкин. Лекин аксарият номзодлар сиёсий партия вакиллари бўлади.

MUASSIS:

O'zbekiston Ovozi

TAHRIR HAY'ATI:

Ulug'bek INOVATOV
Muslihiddin MUHIDINOV
Ulug'bek VAFOYEV
Hayotxon ORTIQBOYEVA
Maqsuda VORISOVA
Toshtemir XUDOVQULOV
Qalandar ABDURAHMONOV
Guliston ANNAQILCHEVA

Bosh muharrir: To'iqin TO'RAXONOV

MANZILIMIZ: 100029, Тошкент, Мустақиллик майдони 5/3

Телефонлар: (71) 239-12-14

Реклама бўлуми: (91) 190-19-49. E-mail: uzbovozi@mail.ru

«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi chop etildi.

Korxona manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi. Hajmi — 4 bosma taboq.

Gazeta haftaning chorshanba kuni chiqadi. «O'zbekiston ovozi» materiallarini ko'chirib bosish faqat tahririyat ruxsati bilan amalga oshiriladi.

Gazeta O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 0006-raqam bilan 2007-yil 11-yanvarda ro'yxatga olingan.

Navbatchi: Ravshan SHODIYEV
Sahifalovchi: Bekzod ABDUNAZAROV

Г — 537. 3497 nusxada bosildi.
Nashr ko'rsatkichi — 220.

t — Tijorat materiallari

O'zA yakuni —
Topshirilgan vaqt —

1 2 3 4 5 6

Sotuvda kelishilgan narxa

Лойиҳа кўмагида ахолининг ижтимоий ҳимояга муҳтоҳ қатламларига мансуб фуқароларга индивидуаллашган ижтимоий ёрдам кўрсатиш тизими ишлаб чиқлади.

иҷтимоий ҳимояга муҳтоҳ қатламларини икlim ўзгаришига мослаштириш бўйича давлат сиёсати чоралари, тегиши механизmlар ва pilot дастур ишлаб чиқилади. Икlim ўзгариши билан боғлик хатарлар тўғрисида хабардорликни ошириш ва улар билан боғлик оқибатларга жавоб чоралари кўриш учун зарур бўлган кўнинмаларни ривожлантиришга йўнтаилраган ушбу дастур кишишлар жойлариридан 100 мингта иҷтимоий ҳимояга муҳтоҳ фуқароларни қамраб олади.

Бир сўз билан айтганда, лойиҳа иҷтимоий ҳимояга муҳтоҳ ахоли гурухлари учун иҷтимоий-иқтисодий имкониятларни кенгайтириш, уларнинг жамиятга интеграциялашувини таъминлаш, шунингдек, уларнинг фаровонлигини оширишга хизмат қиласи.

Ўз мухбиризим.

"Сумбулазор"нинг кўз ёшлари

ҚАДИМ ДЕНОВНИНГ ҒАРБИДА "СУМБУЛА" МАҲАЛЛАСИ ЖОЙЛАШГАН. МАНЗИЛНИНГ ИКЛМИМ ЎЗГАЧА, ТАБИАТИ ФУСУНКОР. КАТТА-КИЧИК ИРМОҚ, СЕРСУВ БУЛОҚ ВА КҮПЛАБ ЧАШМАЛАР УЧРАЙДИ. ЁН-АТРОФДА "ҚИЗҚУРҒОН", "ҚИЛИЧБУЛОҚ", "ЧИМҚУРҒОН", "КАЛЛАМИНОР" КАБИ ЗИЁРАТГОҲ ВА ҚАДАМЖОЛАР БОР.

"Сумбулазор" ўз номига муносиб бетакрор гўша. Тилсимотларга тўла манзилда сумбулаларнинг ҳақиқий мўъжизаларига гувоҳ бўлиш мумкин. Миллионлаб ўт-ўланларнинг айримлари энди-энди ниш ура бошлаган бўлса, баъзилари бир метргача боради. Бир-бирига чирмашиб кетган флора олами ажойиботлари тинимсиз кўз ёш тўқаётганга ўхшайди гўё.

- Қарийб ўттиз йилдан буён шу ерда қоровулман, - дейди Баҳрулло Файзул